

ה"ת 720/04/16 - ממדוח בשארה נגד מדינת ישראל- יחידת חקירות אלמוג

בית משפט השלום בפתח תקווה

ה"ת 720-04-16 בשארה נ' מדינת ישראל- יחידת חקירות אלמוג
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני
בפני כבוד השופטת כרמית בן אליעזר
המבקש ממדוח בשארה
נגד מדינת ישראל- יחידת חקירות אלמוג
משיבה

החלטה

1. בפניי בקשת המבקש, ממדוח בשארה, להחזרת רכבו מסוג פולקסווגן, מ.ר 85-548-18 (להלן: "הרכב") אשר נתפס ע"י המשיבה.
2. המבקש עוכב לחקירה ביום 20.3.16, בחשד לביצוע עבירות של הסעת תושב זר השוהה בישראל שלא כחוק ונהיגה בזמן פסילה. המבקש שוחרר בסופו של יום בתנאים שנקבעו ע"י קצין המשטרה, ואולם רכבו נתפס ע"י המשיבה והוא מוחזק בידיה עד היום.
- לטענת המבקש, אין כל הצדקה להחזקת רכבו ע"י המשיבה, לא כל שכן לתקופה כה ממושכת ולפיכך מבוקש להחזירו לידי ללא תנאי.
3. המשיבה התנגדה לבקשה. לשיטתה של המשיבה, משמדובר ברכב ששימש לביצוע עבירה של הסעת שוהים בלתי חוקיים, ומשמדובר במי שהורשע בעבר בגין עבירות דומות, ואף תלוי ועומד נגדו כתב אישום בגין אותן עבירות ממש, הרי שאין מקום להחזיר את הרכב לידי.

המסגרת הנורמטיבית

4. הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969 (להלן: "הפקודה") מסדיר תפיסת חפצים והחזקתם ע"י המשטרה.
5. סעיף 32(א) לפקודה קובע כדלקמן:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

6. בהתאם לסמכות זו, אפוא, קיימות מספר עילות חלופיות המצדיקות תפיסת חפץ ע"י שוטר, והן: אם קיים יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה עבירה, או עומדים לעבור עבירה, או שהיווה אמצעי לביצועה, או אם הוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה וכן אם החפץ ניתן כשכר בעד ביצוע העבירה.

7. בפסיקה נקבע שרמה ראייתית זו, של "יסוד סביר להניח" דומה לרף הראייתי הנדרש לצורך מעצרו של אדם בטרם הגשת כתב אישום, לאמור "חשד סביר" לביצוע העבירה (ראה בש"פ 8353/09 **מגאליניק נ' מדינת ישראל** (26.11.09)).

8. משנתפסו החפצים, רשאי המבקש לבקש את השבתם מכוח סעיף 34 לפקודה. בית המשפט מוסמך להורות על המשך החזקתם, על השבתם ורשאי הוא להתנות את ההשבה בתנאים שיקבע.

9. זאת ועוד, במסגרת מספר תיקוני חקיקה שבוצעו בשנים האחרונות בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952 (להלן: "חוק הכניסה לישראל"), וזאת על רקע המצב הביטחוני, נקבעו בחוק הכניסה לישראל הוראות מיוחדות המסדירות את הנושא.

כך, למשל, סעיף 12א(א)(2) קובע כי במקרה של תושב זר החשוד בכניסה שלא כחוק לישראל, ומקום בו נתפס רכב שהכניס לישראל תושב זר השווה שלא כדין בישראל, לא יורה בית המשפט על החזרת הרכב לפי סעיף 34 לפקודה, לפני תום ההליכים, אלא מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

במאמר מוסגר אעיר, כי נראה כי הוראה זו לא חלה במישורין על ענייננו (הן מאחר והמבקש הינו אזרח ישראלי והן מאחר והרכב לא נתפס כאשר הוא מכניס לישראל תושב זר השווה בה שלא כחוק אלא מסייעו בתוך ישראל), ואולם יש בה כדי ללמד על רוחו של החוק והתיקונים שבוצעו בו, שיש בהם משום החמרה והקפדה עם המסייעים בידי השוהים הבלתי חוקיים, ובכלל זאת עם המסייעים שוהים בלתי חוקיים, וזאת הן בהחמרת העונשים המוטלים על מי שהורשעו בעבירות מעין אלו, והן בקביעת סמכויות וסדרי דין מיוחדים כלפי מי שנחשדים או מואשמים בביצוען.

כעולה מדברי ההסבר להצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 26), התשע"ו - 2016, תיקון אשר עבר בכנסת זה לא מכבר, ואשר לא שינה מהותית את ההוראות החלות על מסייעים, אולם הסדיר את ההוראות הקיימות, לצד החמרה בהיבטים שונים בהוראות החלות על מעסיקים ומלינים שוהים בלתי חוקיים:

"סעיף 12א לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952 (להלן - החוק או חוק הכניסה לישראל), קובע איסורים לעניין העסקה, הלנה והסעה של שוהים בלתי חוקיים, במטרה לפגוע בתמריץ הכלכלי שיש למעסיקים, למלינים ולמסיעים בישראל לסייע לשוהים הבלתי חוקיים לשהות בישראל שלא כדין. כניסתם של שוהים בלתי חוקיים המגיעים מיהודה ושומרון פוגעת בריבונות המדינה ויוצרת סכנה ביטחונית, מאחר שבמשך השנים היו שוהים בלתי חוקיים מעורבים בפעולות טרור נגד אזרחי מדינת ישראל.

בתקופה האחרונה חלה החמרה במצב הביטחוני, הכוללת אירועי הפרות סדר, השלכת מטעני חבלה, דקירות ופיגועים כנגד אזרחי ישראל באמצעות סכינים וכלי נשק אחרים. כמו כן, יש מעורבות של שוהים בלתי חוקיים בפעילות טרור כנגד אזרחי ישראל, ובשנים האחרונות חל גידול במספר הפלשתינים השוהים בתחומי מדינת ישראל באופן בלתי חוקי (להלן - שב"חים). רשויות המדינה נדרשות לתת מענה אופרטיבי לתופעות אלה במטרה להביא למיגורן, במסגרת זאת מוצע לתקן את חוק הכניסה לישראל, כמפורט להלן.

אחת הדרכים לתקיפת תופעת השוהים הבלתי חוקיים, היא ביצוע פעולות אכיפה נגד המסייעים לשב"ח - מסיעים, מלינים ומעסיקים, המקלים על כניסתם של השב"חים לתחומי ישראל ועל היטמעותם, כאשר בעצם העסקתם ושהייתם של שוהים בלתי חוקיים בישראל כרוכות השלכות כלכליות וחברתיות".

עוד אזכיר בהקשר זה את ההוראות הקבועות בחלופות השונות של סעיף 12א לחוק, שעניינן חילוט הרכב שבו נעברה העבירה בנסיבות הקבועות בהם, איסור שימוש ברכב ועוד כיוצ"ב.

10. הנה כי כן, פקודת סדר הדין הפלילי קובעת את ההסדרים הכלליים ולפיהם קמה סמכות למשטרה לתפוס ולהחזיק ברכב מקום בו מתקיים חשד סביר כי הרכב שימש לביצוע עבירה (או כי מתקיימת חלופה אחרת מן החלופות הקבועות בסעיף), ומתקיימת עילה לתפיסתו.

בצד זאת, קובע חוק הכניסה לישראל הוראות מיוחדות, אשר אמנם אינן חלות במישרין על ענייננו, אך יש בהן כדי ללמד על הקפדה והחמרה עם החשודים והמואשמים בעבירות הקשורות בסיוע לשוהים בלתי חוקיים, וזאת בשל צוק העיתים.

על תחולתם של שני ההסדרים (ההסדר הקבוע בפקודה וההסדר הקבוע בחוק הכניסה לישראל) זה לצד זה ועל תכליותיו של ההסדר הייחודי הקבוע בחוק הכניסה לישראל, ראו, בין היתר, רע"פ 4105/06 ג'אבר נ' מדינת ישראל (2.1.07).

דיון והכרעה

11. כאמור, בהתאם להוראת סעיף 32 לפקודה, ועפ"י ההלכה הפסוקה, על מנת שתקום סמכות למשיבה לתפוס את הרכב ולהחזיק בו, יש צורך בקיומו של חשד סביר כי הרכב שימש לביצוע עבירה.

12. עיינתי בחומר החקירה שנאסף ע"י היחידה החוקרת, ונחה דעתי כי אכן מתקיים חשד סביר כאמור, ואף למעלה מכך.

המבקש עוכב ע"י המשטרה, כאשר הוא מסיע, ברכב נשוא הבקשה, שלושה נוסעים. אחד מן הנוסעים (זה שישב לצידו של המבקש, אשר נהג ברכב) ניסה להימלט מן הרכב עת עוכבו ע"י השוטרים, ובדיעבד הסתבר כי אין לו אישור שהייה בישראל; ואחד אחר החזיק מסמכים שהתבררו לכאורה כמזוייפים (ראה לעניין זה המסמך אותו סימנתי במ/2).

בעת עיכובו מסר החשוד גרסה לפיה הוא אינו מכיר את האנשים שנסעו עימו ברכב, ופגשם במסעדה, ובחקירתו הבהיר, כי אחד מהנוסעים הציג לו אישור אך משני האחרים לא ביקש כי יציגו אישורים (ראה במ/3, ובמ/4, בשורות 19-21).

התנהלותו זו של המבקש, אשר כזכור הורשע בעבר, לאחרונה בדצמבר 2014, בגין הסעת שוהים בלתי חוקיים, אינה סבירה ואין לקבלה.

13. בנסיבות אלו, נחה דעתי כי קיים חשד סביר לביצוע עבירה של הסעת שוהים שלא כחוק באמצעות הרכב, ומשכך היתה המשיבה רשאית לתפוס את הרכב.

14. כעת עליי לבחון האם קיימת עילה המצדיקה המשך החזקת הרכב ע"י המשיבה.

15. בהתאם להלכה הפסוקה, קיימות שלוש תכליות עיקריות לתפיסת חפצים מכח סעיף 32 לפקודה ולהחזקה בהם ע"י המשטרה: תכלית מניעתית - באשר לחפץ שעלול לשמש לביצוע עבירה (רע"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל, פד"י נג(3), 312); תכלית ראייתית - באשר לחפץ שעשוי לשמש כראיה בהליך המשפטי; ותכלית של חילוט - באשר לחפץ בו נעשה שימוש לצורך עבירה, או חפץ שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה, או כאמצעי לביצועה (רע"פ 7600/08 אברם נ' מדינת ישראל (13.8.08)). תכלית אחרונה זו מיועדת לאפשר למערכת אכיפת החוק לממש את סמכות הענישה שניתנה בידי בית המשפט לחלט חפץ הקשור בעבירה במסגרת העונש הנגזר על עבריו. בשלבים מוקדמים אלה של ההליך הפלילי, אף בטרם הוגש כתב אישום, נועדה התפיסה להבטיח כי יכולתו זו של בית המשפט לא תסוכל (בש"פ 342/06 לרגו נ' מדינת ישראל (12.3.06)).

16. החלטת בית המשפט בנוגע לקיומה של הצדקה להמשך החזקת התפוסים, נגזרת מן התכלית שלשמה

נתפס החפץ ושלשמה מבקשת המשטרה להמשיך להחזיק בו. לפיכך, על בית המשפט לבחון, בין היתר, האם החשש לשימוש בחפץ לצורך ביצוע עבירה עתידית עודנו קיים, ומה עוצמתו; מה הסיכוי שיוגש נגד המבקש כתב אישום ומהם סיכויי ההרשעה העשויים להביא בעקבותיהם לחילוט החפץ, ועוד (ה"ת 38033-05-13 **מיורקס נ' מדינת ישראל** (11.6.13)).

17. אף בהינתן קיומה של עילת תפיסה מתמשכת, על בית המשפט לבחון האם ניתן להשיג את תכלית התפיסה באמצעים חלופיים שפגיעתם במבקש ובקניינו פחותים, ולאזן בין הפגיעה בזכות הקניין של הפרט בגין התפיסה, לבין האינטרס הציבורי הנבחן בהתאם לתכלית התפיסה. במסגרת איזון זה, יחליט בית המשפט אם ניתן לשחרר את התפוס אף שמתקיימת עילה נמשכת לתפיסתו, ואם כן- באלו תנאים וסייגים יש לעשות כן, כדי להגן על תכלית התפיסה תוך פגיעה פחותה בזכות הקניין של בעל הזכות בנכס התפוס (ר' בש"פ 6686/99 **עובדיה נ' מדינת ישראל** (22.5.00) ובש"פ 555/07 **יחיא נ' מדינת ישראל** (6.3.07)).

18. המשיבה טענה בפניי כי לאור עברו הפלילי של המבקש, אין הצדקה לשחרר את הרכב לידיו.

טענה זו מקבילה לטענה שהוכרה בפסיקה כמצדיקה החזקת הרכב לצרכי מניעה, משמדובר במי שמוחזק כ"שור מועד" (ראה והשווה לרע"פ 1792/99 **גאלי הנ"ל**).

לעומתה, גרס ב"כ המבקש, כי יש לשחרר את הרכב, והדגיש את העובדה כי החשוד לא נעצר בגין העבירה ועד היום (כשלושה שבועות מאז בוצעה העבירה לכאורה) לא הוגש נגדו כתב אישום.

19. לאחר ששקלתי את עניינו של המבקש ומכלול הנסיבות, אני סבורה כי הדין עם המשיבה, וכי אין הצדקה לשחרר את הרכב בחזרה לידי המבקש.

מדובר במבקש, אשר הורשע, כאמור, בעבר, בעבירה של הסעת שוהים בלתי חוקיים. בחודש מרץ 2014 הוגש נגדו כתב אישום בגין הסעת שישה שוהים בלתי חוקיים או יותר, ובחודש דצמבר הוא הורשע על פי הודאתו, בגין הסעת לא פחות מתשעה שוהים בלתי חוקיים, חמישה מהם בתא המטען, ונגזר דינו לעונש של 9 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, מאסר על תנאי בן חמישה חודשים למשך 3 שנים, קנס ושנת פסילה על תנאי של רישיון נהיגה למשך 3 שנים.

אם לא די בכך, הרי שבאוקטובר 2014 הוגש נגד המבקש כתב אישום נוסף התלוי ועומד נגדו בגין הסעת שוהים בלתי חוקיים, בשתי הזדמנויות, ביולי ובדצמבר 2013 (באחת ההזדמנויות הסיע המבקש לכאורה חמישה שוהים בלתי חוקיים ובשנייה שלושה).

מסתבר, כי העונשים שהוטלו על המבקש, לרבות עונש מאסר על תנאי ופסילת רישיון נהיגה על תנאי, וכן כתב האישום התלוי ועומד נגדו - לא הרתיעו את המבקש והוא שב לסורו ולכאורה ביצע שוב את אותה עבירה בדיוק.

20. בנסיבות אלו, ועל אף שבהזדמנויות האחרות הסיע המבקש לכאורה שוהים בלתי חוקיים באמצעות רכב אחר ולא באמצעות הרכב שנתפס על ידי המשיבה כיום - סברתי כי אכן יש לראות בו "שור מועד" אשר יש לתפוס את רכבו כאמצעי מניעת.

21. בהקשר זה אזכיר, כי לצד התכלית המניעתית עומדת גם החזקת הרכב לתכלית של חילוט, ואפנה בהקשר זה להוראת סעיף 12א(ד2) לחוק הכניסה לישראל, הקובעת דין מיוחד לחילוט רכב שבו נעברה עבירה של הסעת שוהים בלתי חוקיים, מקום בו מדובר בהרשעה שנייה בתוך 3 שנים.

22. אכן צודק הסיגור בטיעונו כי תפיסת הרכב אינה מהווה מקדמה על חשבון העונש, וייתכן שאף צודק הוא בתמיהתו הכיצד לא עתרה המשיבה למעצרו של המבקש (כמקובל בעבירות אלו), ואף לא הגישה נגדו כתב אישום עד היום, וזאת מבלי שהוצג כל הסבר מניח את הדעת להתנהלות זו.

בהקשר זה אציין, כי נציג המשיבה הצהיר בפניי, במהלך הדיון שהתקיים ביום 12.4.16, כי החקירה הסתיימה וכי בדעת המשיבה להגיש כתב אישום נוסף נגד החשוד בזמן הקרוב.

23. בנסיבות אלו, לא מצאתי שיש בדברים כדי להטות את הכף לטובת החזרת התפוס לידי המבקש, ולו בתנאים, וזאת מאחר שמצאתי, כאמור, לאחר עיון בחומר החקירה כי קיים חשד סביר מבוסס היטב לביצוע העבירה המיוחסת למבקש באמצעות הרכב שנתפס, ובהתחשב בנסיבות הכוללות בעניינו של המבקש, אשר נראה כי דבר לא מרתיעו מלשוב ולבצע את אותן עבירות פעם אחר פעם.

24. סוף דבר אני דוחה את הבקשה להחזרת התפוס.

25. בשולי הדברים אעיר כי טוב תעשה המשיבה אם תפעל בשקידה ראויה להגשת כתב אישום בהקדם האפשרי, ובהתחשב בכך שרכבו של המבקש מוחזק בידיה.

ניתנה היום, ה' ניסן תשע"ו, 13 אפריל 2016, בהעדר הצדדים.